

PTÁCI PÁNOVA PŘEDTÍM A DNES

Ondřej Ryška, Gašpar Čamlík

Jihomoravská pobočka České společnosti ornitologické

Kontakt: jmpcso@birdlife.cz

Abstrakt

Přírodní památka Pánov představuje v rámci ČR vzácný biotop otevřených písčin. Pánov (resp. Bainhof) byl již za Rakousko-Uherska používán jako cvičiště koňské jízdy a do konce 80. let 20. století využíván pro výcvik jízdy v bojových vozidlech. Lokalita tak sloužila jako vojenské cvičiště a pro účely vojska min. od 18. století až do počátku 90. let 20. století. V letech 2016–2022 zde probíhal projekt Military LIFE s cílem obnovit biotopy písčin zarostlých náletovými dřevinami. Vlastní výsledky z inventarizačního průzkumu ptáků v letech 2016 a 2023 byly doplněny dalšími nepublikovanými údaji z databáze Avif, dále byl excerpován článek pojednávající o ptácích v opuštěných vojenských prostorech (REIF & MARHOUL 2010) a sumarizující data z dvou kontrol na přelomu dubna–května a května–června roku 2009. Pozorování z let 1942–1949 z Hodonínska, včetně často navštěvované „stepi u Pánova“, jsou shrnuta v dizertační práci dr. Stanislava Svobody z Hodonína (SVOBODA 1949). Nabízí se tak možnost srovnání avifauny v průběhu let s důrazem na ochránářský významné taxony a vlivu managementu lokality na ně. Otevřené plochy, jejichž velikost se v rámci managementu před posledním průzkumem lokality výrazně zvětšila, skýtající dostatek potravy (hmyzu) mají velký význam z ornitologického pohledu zejména pro hmyzožravé ptáky. Významné jsou populace skřivana lesního, dudka chocholátého, žluvy hajní, tuhýka obecného nebo bramborníčka černohlavého. Nelze opomenout návrat lelka lesního, který se tu nevyskytoval více jak 15 let. Pro břehule říční a vlhy pestré se jednak pravidelně obnovuje hnízdní stěna a také se po motokrosových jízdách upravují dráhy tak, aby vznikaly další hnízdní příležitosti.